

Warszawa, 22-10-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.7203.89.2025.ŁK

Pani Paulina Hennig-Kloska

Minister Klimatu i Środowiska

via ePUAP

Szanowna Pani Minister,

na początku października br., działający z mojego upoważnienia pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, zwrócili się do Departamentu Instrumentów Środowiskowych w sprawie hałasu powodowanego na terenach zurbanizowanych przez szczekanie psów¹. Wystąpienie to związane było ze skierowaną do mnie skargą, w której zawarto postulat wprowadzenia do polskiego porządku prawnego – analogicznych, jak w innych krajach – regulacji precyzujących zasady utrzymywania zwierząt domowych. Ze względu na materię, której sprawa dotyczy, w wystąpieniu tym zasugerowano, że oczekiwany przez zainteresowanego cel można by osiągnąć przez upoważnienie rad gmin do określania w regulaminach utrzymania czystości i porządku tego rodzaju zasad.

Przywołana prośba o zajęcie stanowiska przez Departament Instrumentów Środowiskowych spotkała się z jednoznacznie negatywną odpowiedzią². Stwierdzono w niej w pierwszej kolejności, z powołaniem się na przepisy ustawy – Prawo ochrony środowiska – że „kwestia ochrony przed hałasem powodowanym przez utrzymywanie

¹ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-psy-halas-ochrona-mkis>.

² Pismo z 6 października 2025 r., nr DIŚ-V.055.124.2025.MO.

na terenach zurbanizowanych zwierząt domowych pozostaje poza właściwością ministra właściwego do spraw klimatu”. Stwierdzenie to, biorąc pod uwagę treść art. 13a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1275)³ uważam za oczywiste nieporozumienie.

Przedstawiona natomiast w dalszej części rzeczzonego pisma Ministerstwa argumentacja, mająca świadczyć o braku uzasadnienia dla modyfikacji zakresu upoważnienia rad gmin do stanowienia regulaminów czystości i porządku jest co najmniej dyskusyjna. Stwierdzono bowiem, że „ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach reguluje głównie kwestie tzw. porządku komunalnego tj. postępowania z odpadami, nieczystościami ciekłymi, czy utrzymania czystości i bezpieczeństwa w częściach wspólnych nieruchomości. A zatem celem tej ustawy jest utrzymanie porządku i higieny w przestrzeni publicznej. Określenie w tej ustawie obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe na terenach/częściach prywatnych nieruchomości w sposób nieuprawniony wkraczałoby poza cel tej ustawy”.

Moja ocena tych wyjaśnień wynika z faktu, że ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1275) już teraz, bynajmniej nie w ograniczony sposób, reguluje utrzymanie czystości i porządku na terenach prywatnych. Nie powinno to budzić zdziwienia, biorąc pod uwagę, że zgodnie z jej art. 1 ust. 1 reguluje ona obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie utrzymania czystości i porządku, nie zawężając tego do właścicieli nieruchomości „publicznych”. Przyjęcie zaprezentowanej mi interpretacji oznaczałoby, że z ustawy należałoby usunąć, jako wykraczające poza jej cel, choćby regulacje dotyczące obowiązku wyposażenia nieruchomości w pojemniki na odpady i utrzymywania zarówno ich, jak i miejsc gromadzenia odpadów w odpowiednim stanie sanitarnym; sposobu gromadzenia odpadów i nieczystości na terenie prywatnych nieruchomości; czy mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i zakładami naprawczymi. Dyskusyjność udzielonych mi wyjaśnień jest tym większa, że ustawa wprost wyposaża rady gmin w kompetencję do określania wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych

³ „Dział klimat obejmuje sprawy klimatu i zrównoważonego rozwoju, w szczególności w zakresie ekologicznych warunków życia wynikających z ochrony powietrza, ochrony powierzchni ziemi, ochrony przed hałasem i ochrony przed polami elektromagnetycznymi”.

nieruchomościach (art. 4 ust. 2 pkt 7). Norma ta w sposób oczywisty ma zastosowanie przede wszystkim do nieruchomości „prywatnych”.

Z uwagi na fakt, że ustawa w jej aktualnym kształcie już reguluje obowiązki związane z utrzymywaniem zwierząt gospodarskich i (w odniesieniu do terenów publicznych) domowych, nie znajduję także najmniejszych podstaw do uznania przedstawionego mi argumentu, jakoby rozszerzenie upoważnienia dla rad gmin w sugerowany sposób, miało „godzić w prawa zwierząt”. Abstrahując od tego, że trudno a priori zakładać sprzeczność regulacji lokalnych przyjmowanych przez rady gmin z przepisami dotyczącymi dobrostanu zwierząt, stanowienie prawa lokalnego podlega nadzorowi wojewodów i kontroli sądowoadministracyjnej, które potencjalne niezgodności eliminują.

Konkludując, uznaję tak jednoznaczną odmowę, jaką zakomunikowano mi przywołanym pismem z 6 października br., za nieuzasadnioną. Nie przesądzając tego, czy podjęcie sugerowanej inicjatywy legislacyjnej powinno nastąpić, a tym bardziej jej konkretnego kształtu (wymaga to niewątpliwie prac analitycznych, obejmujących także ocenę potrzeb jednostek samorządu terytorialnego) uważam, że – z perspektywy ochrony wolności i praw jednostki – przedstawione zagadnienie należy poddać szczegółowemu badaniu. W oparciu o art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.), zwracam się do Pani Minister o polecenie przeprowadzenia takiej analizy i przedstawienie mi jej wyników.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

- 1) Pani Urszula Pasławska, Poseł na Sejm RP, Przewodnicząca Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Sejmu RP /via ePUAP/

- 2) Pan Michał Krawczyk, Poseł na Sejm RP, Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP /via ePUAP/
- 3) Pan Stanisław Gawłowski, Senator RP, Przewodniczący Komisji Klimatu i Środowiska Senatu RP /via poczta elektroniczna/
- 4) Pan Zygmunt Frankiewicz, Senator RP, Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Publicznej Senatu RP /via poczta elektroniczna/